

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

INFORMATION

Redovisning av kapitalförsäkringar till förmån för anställda och förtroendevalda

Maj 2017

Bakgrund

Efter att SKL tog fram OPF-KL har olika former av kapitalförsäkringslösningar tagits fram för förtroendevalda och anställda i kommuner och landsting. Frågan är hur dessa kapitalförsäkringar ska redovisas i kommunen.

En kapitalförsäkring är inte en traditionell försäkring med ett garanterat försäkringskapital, utan har mer karaktär av en placering och klassificeras som en finansiell tillgång. Värdet på försäkringen är helt beroende av de placeringar som försäkringstagaren, eller någon annan som har rätt att göra placeringar, väljer inom ramen för kapitalförsäkringen. Utställaren friskriver sig därför ofta från ansvar för värdeförändringar i kapitalet. Avkastningen på placeringarna utgör avkastningen på kapitalförsäkringen, vilken i sin tur påverkar värdet av försäkringen enligt kontoutdraget.

Ställningstaganden

Generella bedömningar

Vår bedömning är att det inte finns någon kommunal särart som behöver beaktas varför vi bedömer att regler motsvarande K3:s regelverk är tillämpliga.

Av 28.7 i K3 framgår att "Ett företag ska med undantag för pensionsförpliktelser enligt andra stycket klassificera sina planer för ersättningar efter avslutad anställning som antingen avgiftsbestämda planer eller förmånsbestämda planer. Pensionsförpliktelser som uteslutande är beroende av värdet på en av företaget ägd tillgång ska inte klassificeras utan redovisas enligt punkt 28.12A. (BFNAR 2016:9)"

Av 28.12. A i K3 framgår att "En pensionsförpliktelse som uteslutande är beroende av värdet på en av företaget ägd tillgång ska redovisas som avsättning till tillgångens redovisade värde. (BFNAR 2016:9)"

FAR har tagit fram ett uttalande, "RedU 14- Redovisning av kapitalförsäkringar" (december 2015) som behandlar hur anskaffningsvärdet för en kapitalförsäkring ska fastställas och hur uttag ur kapitalförsäkringen redovisas samt hur den löpande avkastningen på placeringarna inom en kapitalförsäkring ska hanteras i redovisningen. Bedömningen är att RedU 14 även är tillämplig för redovisningen av kapitalförsäkringslösningar i kommuner och landsting. Redovisningen av kapitalförsäkringen blir den samma, oavsett om pensionsplanen bedöms vara avgiftsbestämd eller förmånsbestämd.

Bedömning kapitalförsäkringar generellt

Kapitalförsäkringen klassificeras som en finansiell tillgång där det finns en avtalsenlig rätt att erhålla kontanter via uttag. Det innebär att kapitalförsäkringen betraktas som en redovisningsmässig enhet och att de underliggande värdepappersinnehaven inte ska redovisas separat eftersom ägaren av kapitalförsäkringen inte äger värdepapperen direkt. Det innebär också att bokföring endast sker när nytt kapital tillförs kapitalförsäkringen och när uttag från kapitalförsäkringen görs.

Utdelningar, avgifter och andra värdeförändringar på placeringar inom kapitalförsäkringen enligt kontobeskedet påverkar således inte redovisningen hos försäkringstagaren.

Kapitalförsäkringar i kommuner och landsting ska klassificeras som en anläggningstillgång och värderas i enlighet med lag om kommunal redovisning.

Uttag från kapitalförsäkringen minskar det redovisade värdet på kapitalförsäkringen (vid tidpunkten för uttaget) endast i den mån uttaget inte täcks av orealiserade värdeförändringar i kapitalförsäkringen. Uttag från kapitalförsäkringen redovisas oavsett vem som administrerar utbetalning till mottagaren.

Särskilt om redovisning av kapitalförsäkringar kopplade till direktpension

En direktpension, vars storlek är beroende av värdet på en kapitalförsäkring, ska redovisas till kapitalförsäkringens redovisade värde. Det finns inget utrymme för en kvittning mellan kapitalförsäkringen och pensionsåtagandet. Om kapitalförsäkringen inte täcker särskild löneskatt ska ytterligare en avsättning göras för denna skatt, vilken ska redovisas på försäkringens verkliga värde (inklusive orealiserade värdeförändringar).

Ett infriande av pensionsåtagandet innebär en utbetalning utifrån kapitalförsäkringens verkliga värde (inklusive orealiserade värdeförändringar), vilket leder till erläggande av särskild löneskatt baserad på kapitalförsäkringens verkliga värde.

När uttag som representerar en orealiserad värdestegring görs från kapitalförsäkringen och medlen används till pensionsutbetalningar uppkommer både en realiserad intäkt och en pensionskostnad. Den realiserade intäkten redovisas som en finansiell intäkt och pensionskostnaden som en rörelsekostnad.

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

EXEMPEL

Politikerpensioner som kapitalförsäkringar till förmån för anställda och förtroendevalda

År 1

- En kommun ställer ut en pensionsförpliktelse som är kopplad till en kapitalförsäkring till förmån för en anställd eller förtroendevald. Kapitalförsäkringens anskaffningsvärde uppgår till 1 000 000 kr.
- Kapitalförsäkringens pantsätts till förmån för den anställda eller förtroendevalde.
- Beloppet inkluderar inte särskild löneskatt.

Redovisning år 1

Kassa/bank	
	1 000 000 Köp försäkring

Finansiell tillgång	
Kap försäkring	1 000 000

Avs för pensioner		Pensionskostnad	
	1 000 000 Åtagande	Pen kostnad	1 000 000

Avs särskild löneskatt		Kostn särskild löneskatt	
	242 600 Löneskatt	Löneskatt	242 600

Ställda säkerheter: För eget pensionsåtagande: 1 000 000 kr
Uppllysning lämnas i not om verkligt värde på försäkringen.

År 2

- Värdet på kapitalförsäkringen (och därmed utfästelsen) ökar med 200 000 kr till 1 200 000 kr.

Kassa/bank	
	1 000 000 IB
Finansiell tillgång	
IB	1 000 000
Avs för pensioner	
	1 000 000 IB
Kostn särskild löneskatt	
Löneskatt	48 520
Avs särskild löneskatt	
	242 600 IB
	48 520 Löneskatt

Ställda säkerheter: För eget pensionsåtagande: 1 000 000 kr
Uppllysning lämnas i not om verkligt värde på försäkringen.

År 3

- Värdet på kapitalförsäkringen (och därmed utfästelsen) minskar med 300 000 kr till 900 000 kr.

Kassa/bank			
	1 000 000	IB	
Finansiell tillgång			
IB	1 000 000	100 000	Nedskrivn
Avs för pensioner		Finansiell kostnad	
Förände avs	100 000	1 000 000	IB
		Nedskrivn	100 000
Avs särskild löneskatt		Kostn särskild löneskatt	
Förändr avs	72 780	291 120	IB
			72 780
			Löneskatt
		Pensionskostnad	
			100 000
			Kostnad

Ställda säkerheter: För eget pensionsåtagande: 900 000 kr
Uppllysning lämnas i not om verkligt värde på försäkringen.

År 4

- Första utbetalningen görs med 100 000 kr. Kapitalförsäkringens värde är för övrigt oförändrat.

Kassa/bank		
Inbet kap f	100 000	1 000 000 IB
		100 000 Utbet pension
		24 260 Utbet SKV

Finansiell tillgång		
IB	900 000	100 000 Inbet

Avs för pensioner		
Utb	100 000	900 000 IB

Avs särskild löneskatt		
Utb löneskatt	24 260	218 340 IB

Ställda säkerheter: För eget pensionsåtagande: 800 000 kr
Uppllysning lämnas i not om verkligt värde på försäkringen.